

Tez No	İndirme	Tez Künye	Durumu
421786	05.10.2017 tarihine kadar kullanımı yazar tarafından kısıtlanmıştır.	Genç edebiyatın gençleri: Geç Dönem Osmanlı romanında gençlik, gelecek ve idealler / Youths of the young literature: Youths, future and the ideals in The Late Ottoman novel Yazar: MERYEM DEMİR Danışman: DOÇ. DR. HAVVA NURAN TEZCAN Yer Bilgisi: İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi / Ekonomi ve Sosyal Bilimler Enstitüsü / Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Konu: Türk Dili ve Edebiyatı = Turkish Language and Literature Dizin:	Onaylandı Doktora Türkçe 2015 201 s.

Geç dönem Osmanlı romanlarını örneklediği düşünülen beş romanın çözümlemesini sunan bu çalışma, ilk Osmanlı romanlarından bu dönem romanlarına görülen değişim ve dönüşümleri odağına almıştır. "Alafranga züppelik" anlatısının yerini İmparatorluğun içinde bulunduğu kriz dönemine bağlı olarak gelecek anlatısına bıraktığı romanlarda, idealist gençler anlatılarının merkezine yerleşmişlerdir. Kendilerini gelecekte nelerin beklediği sorusu etrafında birleşen gençler, "doğru" Batılılaşmanın kapsamının tartışılmasında araçsal konumdadırlar. 1890-1911 tarihleri arasında yazılmış Halid Ziya Uşaklıgil'in Bir Ölünün Defteri (1890), Mai ve Siyah (1897), Nesl-i Ahîr (1909), Mehmed Murad'ın Turfanda mı Yoksa Turfa mı? (1890) ve Ali Kemal'in Fetret (1911) romanlarında tespit edilen değişimler tezin Birinci Bölümü'nde "Babasızlık Endişesinden Nesilsizlik Endişesine", "Okuma Eyleminden Yazma Eylemine" ve " 'Sefil' Erkekten 'Muteber' Erkeğe" başlıklarında gösterilmiştir. Önemli değişimlerden biri olarak yetişkinlerin / babaların romanlara dâhil oluşunu temsiliyet açısından inceleyen İkinci Bölüm'de yetişkinlerin / babaların geç-dönem Osmanlı aydınının farklı söylemlerini romanlara taşımakta araçsal kılındığı saptanmıştır. Üçüncü Bölüm'de, "alafranga züppe" tipinin görünürlüğünü yitirdiği bu romanlarda olumlu karakter çoğalması tespit edilmiş, yapılan çözümlemede olumlu karakterlerin "reformist" ve "idealist" şeklinde ayrılarak "doğru" Batılılaşmanın kapsamının tartışılmasında araçsal kılındığı belirlenmiştir. Romanların ortak yönünü oluşturan "müphem" gelecek anlatısının, romanların sonunda karşı ütopyaya dönüşerek Osmanlı İmparatorluğu'nun yitimini imlediği savunulan tezde, önemli göstergelere sahip olduğu düşünülen roman mekânları, Dördüncü Bölüm'de farklılaşma / farklılaştırma ve yitim üzerinden ele alınarak tartışmaya açılmış; karşı ütopyaya paralel olarak anlatıların mekânların yitimiyle sonuçlandığı ortaya konmuştur. Anahtar Kelimeler: Geç Dönem Osmanlı Romanı, İdealizm, Gençlik, Nesil, Gelecek, Mekânın Yitimi

This study presents an analysis of five texts which are thought of as examples of late Ottoman novels and which focus on the change and transformation from early Ottoman novels to novels of the late period. Into the novels which the narrative of European snobbery gave its place to the narratives of future depending on the crisis period that Empire was going through, the idealist youth is at the core of narratives. The "youth," united under the question of what they will face in future, are in an instrumental position in the discussion of the extent of appropriate Westernization. The first part of this thesis, in the chapters titled "From the Apprehension of Fatherlessness to the Apprehension of Deficiency in Certain Generation", "From the Act of Reading to the Act of Writing" and "From the Miserable Man to the Respected One" identifies changes in Halid Ziya Uşaklıgil's novels written between 1890 and 1911; Bir Ölünün Defteri (1890), Mai ve Siyah (1897), Nesl-i Ahîr (1909), Mehmed Murad's Turfanda mı Yoksa Turfa mı? (1890) and Ali Kemal's Fetret (1911). One of the important changes examined in the second part of the thesis is the involvement of adults and fathers in terms of representation. These characters are used as instruments to express idealism in the work of late period Ottoman intellectuals. In the third part, population growth of the appropriate characters is confirmed in the novels which the European snob type lost its appearance. In the analysis, the use of these positive characters separate two parts as either "reformist" and "idealist" in the discussion of extent of appropriate westernization. Because this thesis defends the position that the undefined future narrative forms a common aspect among these novels, the fourth chapter focuses on the differentiation, diversification and disappearance of the place; so it is revealed that narratives end up with the loss of the places in parallel with dystopia. Keywords: The Late Ottoman Novel, Idealism, Youth,

Generation, Future, Disappear of the place.